Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Veiligheidsregio Utrecht
Dagelijks Bestuur
Postbus 3154
3502 GD Utrecht

DGBRW
directie Bestuur en Financiën

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland

Kenmerk
2018-0000305366

Uw kenmerk

Datum 4 juni 2018

Betreft Proces van uit- en intreden wettelijke samenwerkingsverbanden Vijfheerenlanden

Geachte heer Van Zanen,

In april dit jaar is het wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik in de Tweede Kamer behandeld en aangenomen (Tweede Kamerstuk 34 824). De voorgenomen herindeling van deze gemeenten in Zuid-Holland en Utrecht heeft een wijziging van de provinciale indeling tot gevolg. De nieuwe gemeente Vijfheerenlanden zal worden ingedeeld bij de provincie Utrecht. Gevolg van de wijziging van de provinciegrens is dat de indeling van de veiligheidsregio's, de gemeentelijke gezondheidsdiensten (GGD) en de omgevingsdiensten moet worden aangepast, omdat de wetgeving uitgaat van een indeling die de provinciegrenzen respecteert.[1] Dat betekent dat de gemeenten Leerdam en Zederik moeten uittreden uit de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid en de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en dat de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden moet toetreden tot de veiligheidsregio Utrecht, de GGD regio Utrecht, de Omgevingsdienst regio Utrecht en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht.

De kaders voor de wijziging van indeling van deze samenwerkingsverbanden zijn (conform de Wet algemene regels herindeling) beschreven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel *Samenvoeging van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik*. Zoals in de memorie van toelichting uiteen is gezet, zijn de (deelnemers van de) wettelijk verplichte samenwerkingsverbanden net als bij de niet bij wet verplichte samenwerkingsverbanden zelf verantwoordelijk voor het tijdig maken van afspraken over de gevolgen van de gewijzigde indeling.

In de memorie van toelichting is eveneens aangegeven dat ik het proces rond het uittreden en het toetreden tot de regelingen nauwgezet zal volgen. Dit doe ik omdat het gaat om wettelijk verplichte samenwerkingsverbanden die ook een bovengemeentelijk belang dienen, waaronder een veiligheidsbelang, en gezien de

[1] In de Wet veiligheidsregio's en de daarbij behorende bijlage waarin de territoriale indeling van de veiligheidsregio's is vastgelegd, is sprake van territoriale congruentie van de veiligheidsregio's en provinciale buitengrenzen. De indeling van de GGD's en van de omgevingsdiensten volgt de indeling van de veiligheidsregio's (volgens artikel 14.1 wet Publieke Gezondheid en artikel 5.3 van de wet algemene bepalingen omgevingswet).

geringe ervaring van de betrokken partijen met veranderingen in de indeling van deze samenwerkingsverbanden.

In dat kader zijn in november van 2017 door mijn ministerie gesprekken gevoerd met de directeuren van de wettelijke samenwerkingsverbanden (bij de veiligheidsregio's ook met bestuurders). In deze gesprekken is een toelichting gegeven op het wetsvoorstel en wettelijke verantwoordelijkheden en zijn de betrokken partijen gevraagd voortvarend aan de slag te gaan met de voorbereidingen op de wijziging van de indeling en het in kaart brengen van de gevolgen van het uittreden en het toetreden tot deze regelingen. Ook in 2018 zijn gesprekken gevoerd met de directeuren en/of de projectleiders voor de implicaties van de wijziging van indeling. Middels een brief vanuit de veiligheidsregio's (d.d. 14 mei 2018) geven de samenwerkingsverbanden hun betrokkenheid weer bij het proces van uit- en intreden. De samenwerkingsverbanden geven aan enkele zorgen te hebben rondom het verdere proces en tegelijkertijd de verantwoordelijkheid te voelen voor het proces van overdracht van taakuitvoering.

In overleg met Leerdam, Vianen en Zederik en beide provincies is een begeleidingscommissie samengesteld waarin zij vertegenwoordigd zijn onder voorzitterschap van mijn ministerie. Tijdens de eerste bijeenkomst op 11 januari jl. hebben de drie gemeenten mijn ministerie gevraagd om de regie te nemen in het proces van uit- en toetreden van de wettelijke samenwerkingsverbanden. Dit verzoek werd ondersteund door de twee provincies. Hierop is voor dit proces een projectleider (hierna te noemen: 'procesbegeleider') geworven. Deze procesbegeleider draagt zorg voor het overkoepelend proces waarin iedere partij vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid de nodige activiteiten onderneemt voor het tijdig en op goede wijze zorg dragen voor de uit- en intreding van de wettelijke samenwerkingsverbanden. Hiermee hoop ik ook zo veel mogelijk de partijen te ondersteunen in het verdere proces van uit- en intreding.

In de eerdere overleggen tussen mijn ministerie en de samenwerkingsverbanden zijn de rol van de begeleidingscommissie en de procesbegeleider reeds toegelicht. Met deze brief bevestig ik dit graag.

Begeleidingscommissie en procesbegeleider
In overleg met de drie gemeenten en beide provincies is een begeleidingscommissie samengesteld waarin zij vertegenwoordigd zijn onder hoogambtelijk voorzitterschap (DgBRW) van mijn ministerie. De genoemde procesbegeleider werkt onder aansturing van de begeleidingscommissie (BZK is dagelijks opdrachtgever). Ten behoeve van het uit- en intredingsproces van de wettelijke samenwerkingsverbanden zorgt de begeleidingscommissie voor:

- onderlinge afstemming ten behoeve van het goed uit kunnen oefenen van de eigen rol (gemeenten, provincies, BZK);
- het (indien nodig) aansporen van betrokken partijen om tijdig de nodige voorzieningen te treffen;
- voortgangsbewaking in relatie tot inzet van escalatiemogelijkheden. Dit betreft het vroegtijdig identificeren van knelpunten in het proces van uit-

en intreding die de voortzetting van een ononderbroken niveau van dienstverlening zouden kunnen belemmeren.

De procesbegeleider heeft een Plan van Aanpak opgesteld welke door de begeleidingscommissie op 25 april 2018 is vastgesteld. De betreffende partijen blijven zelf (wettelijk) verantwoordelijk voor het tijdig maken van afspraken over de gevolgen van de gewijzigde indeling. Als bijlage bij deze brief is een schrijven van de begeleidingscommissie toegevoegd, welke nader in gaat op de opdracht en rol van de procesbegeleider en de planning op hoofdlijnen.

De betrokken wettelijke samenwerkingsverbanden hebben in de gesprekken met mijn ministerie aangegeven dat zij voortvarend aan de slag zijn gegaan met de voorbereidingen op de wijziging van de indeling, zij zich verantwoordelijk voelen voor het waarborgen van een ononderbroken niveau van dienstverlening en voor een goed verloop van het proces. Hierbij vraag ik u daarbij goed samen te werken met de procesbegeleider. Tegen de achtergrond van het voorgaande heb ik alle vertrouwen in het verdere verloop van het proces van de uit- en intreding van de wettelijke samenwerkingsverbanden.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Terugkoppeling en afspraken begeleidingscommissie Vijfheerenlanden
Bijlage bij brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Zoals in de brief door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt bevestigd, is per begin 2018 een begeleidingscommissie gestart die het proces nauwgezet volgt rondom de uit de wet 'samenvoeging' volgende toe- en uittreding van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik (Vijfheerenlanden) uit de wettelijke gemeenschappelijke regelingen. Deze begeleidingscommissie is inmiddels drie keer bijeengekomen en heeft een procesbegeleider (eerder projectleider genoemd) aangesteld welke op het proces van de toe- en uittreding regie zal voeren namens de begeleidingscommissie. De procesbegeleider is Hans van der Werff, werkzaam bij Berenschot. In haar meest recente overleg heeft de begeleidingscommissie het door de procesbegeleider opgestelde Plan van Aanpak vastgesteld. De begeleidingscommissie zal op basis van dat plan het proces van toe- en uittreding van de wettelijke gemeenschappelijke regelingen begeleiden. Wij vatten als begeleidingscommissie de essentie van onze opdracht aan de procesbegeleider, zijn rol in het proces en de planning op hoofdlijnen in onderstaande punten samen.

De opdracht aan de procesbegeleider
De procesbegeleider voert conform het door ons vastgestelde Plan van Aanpak de regie op het totale proces van toe- en uittreding en bewaakt daarmee primair het door de gemeenten afdoende treffen voorzieningen voor de continuïteit van de dienstverlening die met de toe- en uittreding samenhangen. De overdracht van provinciale taken belegd bij de omgevingsdiensten valt buiten de scope van de te voeren procesregie.

De rol van de procesbegeleider
1. Het zo scherp mogelijk in beeld brengen (inzicht), ordenen/prioriteren (overzicht) en van actieadviezen (uitzicht) voorzien van het gehele proces van toe- en uittreding.
2. Het borgen van de integraliteit van de drie geraakte taakvelden ten opzichte van elkaar en als geheel. Procesregie op integratieve aspecten (sociaal plan, gelijkloop in de planning, uitgangspunten kostenverrekening, meldkamer) zijn daarbij prioritair.
3. Het signaleren van knelpunten of zich manifesterende risico's en proactief in positie brengen van de direct betrokkenen. De in het Plan van Aanpak beschreven en door de begeleidingscommissie onderschreven risico's hebben daarbij extra aandacht.
4. Het op afroep en/of in overleg met betreffende projectleiders inbrengen van relevantie inhoudelijke expertise (als neutrale actor) op de vlakken juridische expertise, organisatorische expertise (zoals hoe reorganisaties precies gaan, het maken van was/wordt-tabellen, het maken van sociale plannen etc.) en het leveren van inhoudelijke en/of operationele contra-expertise waar nodig
5. Het bewaken van de overall planning en voortgang aan de hand van het door de begeleidingscommissie vastgestelde kritieke pad en hierover rapportage en actieadviezen te verzorgen en te escaleren indien dit nodig is
6. De rol van de procesregisseur is daarnaast randvoorwaarden te scheppen voor de individuele projectleiders om hen in staat te stellen het proces van toe- en uittreding op hun specifieke terrein in goede banen te kunnen leiden.

3.De planning op hoofdlijnen
Als begeleidingscommissie omarmen we op hoofdlijnen de navolgende planning en geven die mee aan de procesbegeleider én aan de besturen van de samenwerkingsverbanden.

	Fase	Tijdsinterval	Resultaten
1	Eerste overzicht	Heden tot 14-5	Zicht op de betreffende taken die door toe- en uittreding geraakt worden inclusief formatieve omvang van de taakvelden in de latende en ontvangende organisaties
2	Overzicht en eerste inzicht	14-5 tot 30-6	Precies beeld van betreffende taken, benodigde voorzieningen voor continuïteit, formatieve omvang, materiële aspecten, waar nodig met bonden gestarte gesprekken over overgang van personeel en een scherp gedeeld beeld van de financiële afwikkeling
3	Inzicht en eerste Uitzicht	30-6 tot 28-9	Agendering en planning van overige benodigde besluitvorming, operationele voorbereiding van toe- en uittreding, voorbereiding en informatie medewerkers qua overgang, besluitvorming over financiële afwikkeling in betreffende besturen.
4	Uitzicht	28-9 tot 15-12-2018	Afgeronde operationele voorbereiding, waar nodig met tests van daadwerkelijke continuïteit per 1-1-2019, afgeronde plaatsingsprocedures met betrekking tot personeel, geëffectueerde financiële afwikkeling

Van deze planning die in lijn is met het Plan van Aanpak kunnen de samenwerkingsverbanden op onderdelen gemotiveerd afwijken maar daarbij is wel van belang dat continuïteit en kwaliteit van dienstverlening aan inwoners niet in het geding komt.

Procesregie door coördinerende overleggen

Als begeleidingscommissie doen we op basis van bovenstaande drie uitgangspunten (opdracht, rol en planning) de oproep aan alle betrokken partijen bij het ontvlechtingsproces (gemeenschappelijke regelingen, collega-gemeentebestuurders én onszelf) om de procesbegeleider van medewerking te voorzien. De procesbegeleider zal op ons verzoek voor het inzicht en voortgang van het totale ontvlechtingsproces een aantal coördinerende overleggen periodiek plannen. Dit betreft onder andere periodiek overleg tussen:

1. de gemeente Vijfheerenlanden in wording en de procesbegeleider;
2. de projectleiders van de betreffende 'sets' regelingen met Vijfheerenlanden en de procesbegeleider;
3. alle betrokken projectleiders gezamenlijk;
4. de betrokken bestuurders (in casu de voorzitters van de betrokken AB's van de wettelijke gemeenschappelijke regelingen), Vijfheerenlanden en de procesbegeleider.

Wij hebben er met dit Plan van Aanpak alle vertrouwen in dat de belangen van de inwoners van de Vijfheerenlanden-gemeenten én de belangen van de betrokken samenwerkingsverbanden zo goed mogelijk geborgd worden. Het Plan van aanpak is op 1 mei jl. ambtelijk al aan uw organisatie verzonden.

Begeleidingscommissie proces toe- en uittreding Vijfheerenlanden-gemeenten,

André Bonthuis
Tjerk Bruinsma
Wim Groeneweg
Jeannette Baljeu
Mariette Pennarts-Pouw
Chris Kuijpers (voorzitter)